

Het Zwitserland van Centraal Azië

Leen van 't Leven

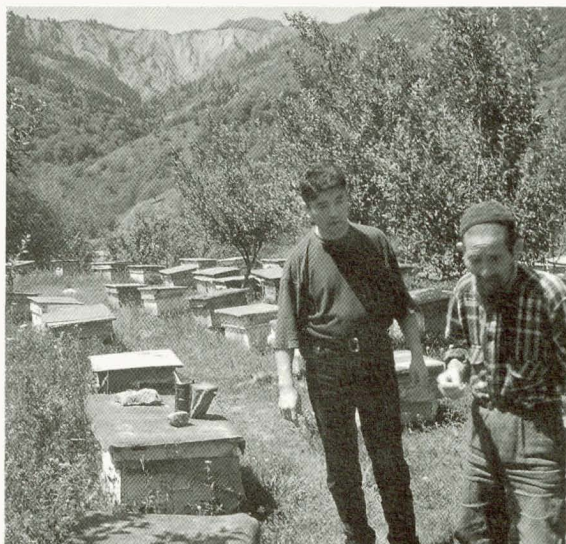
Voor Arcadis Euroconsult heeft Leen van 't Leven een bijenteeltmissie uitgevoerd in het West Tien Shan Biodiversity Project in Kyrgyzstan. Vanwege het bergachtig voorkomen wordt dit land ook wel het Zwitserland van Centraal Azië genoemd. Verder gaat de gelijkenis echter niet op. Kyrgyzstan is een arm land. Een rapportage

Wanneer de bijenteelt in Kyrgyzstan ter sprake komt moet teruggegaan worden naar de tijd dat dit land onderdeel was van het Sovjetsysteem. Dat wil zeggen een planeconomie waarin de landbouw en veeteelt productie ondergebracht was in sovchosen en kolchosen. De productie van Kyrgyzstan in deze planeconomie bestond voor een groot gedeelte uit veeteeltproducten. Honing was ook een belangrijke productie met een plan voor 8000 ton per jaar. Elke kolhoz en sovchoz had een imkersectie. Ook particulieren hadden nog volken. De honing uit Kyrgyzstan had een uitstekende naam in de andere Sovjets. Toen het land onafhankelijk werd in 1991 veranderde de situatie. Plotseling waren er grenzen en moesten er officiële en niet-officiële belastingen betaald worden om producten de grens over te krijgen. Privatisering en markteconomie deden hun intrede. Dat resulteerde in de teloorgang van nectardragende cultuurgewassen zoals mosterdzaad, zonnebloem en luzerne. Enkele kolchozen privatiseerden hun imkerij in een bijenbedrijf. Anderen verdeelden het materiaal en de volken onder particulieren die voorheen in de imkerij werkten. Nu zijn er dus een drietal grote bedrijven met 7.00 tot 10.00 volken en verder particuliere imkers met gemiddeld 50 volken.

Zachtaardig en goed hanteerbaar

De imkers zijn over het algemeen erg goed in het behandelen van hun volken. Ze hebben beschikbare literatuur doorgenomen en hebben veel praktische ervaring. Er wordt vaak met de bijen gereisd naar natuurlijke drachten in de bergen. De bij waarmee gewerkt wordt is een mix van het Mid-Russische, het Caucasische en het Italiaanse ras. Ze zijn erg zachtaardig en goed hanteerbaar. Beter dan ik ooit in Nederland tegengekomen ben. Er wordt meestal gewerkt met 20-raams horizontale kasten gebaseerd op een soort Dadant raamformaat van 42 x 26 cm. Bij zwermverhinderende wordt de oude

koningin met aanhang in dezelfde bak gehangen met een scheidingswand ertussen. De kasten hebben dan ook twee vliegopeningen. Afhankelijk van de ontwikkeling van het volk wordt bij de hoofddracht de scheidingswand weggehaald om de volken zo samen te voegen.

Ziektebestrijding

De gebruikte kastsystemen, die vaak ook nog plat op de grond staan, maken het moeilijk voor de bijen om een goed en gezond kastklimaat te handhaven. Kalkbroed komt daarom nogal veel voor. De meeste imkers weten niet dat je die bijenziekte met eenvoudige maatregelen kunt beteugelen. Ook Amerikaans vuilbroed komt voor. In 1937 en eind tachtiger jaren zijn er ernstige uitbraken geweest. Men is toen begonnen met preventieve behandelingen met antibiotica tijdens het drijfvoeren in het voorjaar. Overigens menen veel imkers dat de antibiotica gebruikt moeten worden om het kalkbroed tegen te gaan. Varroa is een pest van formaat. De mijt wordt bestreden met Amitraz. Een middel waar de mijt al resistentie tegen ontwikkelt en die mogelijk kankerverwekkende residuen achterlaat. De imkerij in Kyrgyzstan lijkt de belangrijkste vooruitgang te kunnen boeken in de ziektebestrijding en het ontwikkelen van een afzetmarkt. Ten slotte hebben ze magnifieke honingsoorten die het waard zijn om te exporteren. Wat denkt u bijvoorbeeld van monoflorale dillehoning?